

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-663/23-1

Sprawa C-663/23

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

9 listopada 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Landgericht Düsseldorf (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

24 października 2023 r.

Strona powodowa:

UW

Strona pozwana:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf (sąd krajowy w Düsseldorfie)

Postanowienie

W postępowaniu spornym

UW, [...] Berlin,

powód,

[...]

przeciwko

Etihad Airways P.J.S.C., [...] Frankfurt,

pozwana,

[...]

Landgericht Düsseldorf, 22 izba cywilna

w dniu 24 października 2023 r.

[...]

postanowił:

Postępowanie zostaje zawieszono.

Do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej kieruje się, na podstawie art. 267 akapit pierwszy lit. b) i akapit trzeci TFUE, następujące pytania w celu dokonania wykładni prawa Unii:

1.

Czy art. 5 ust. 1 lit. a) w związku z art. 8 ust. 1 lit. a) i art. 7 ust. 3 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych należy interpretować w ten sposób, że pasażer, który nabył bilet na lot obsługującego przewoźnika lotniczego nie za pomocą środków pieniężnych, lecz za pomocą mil premiowych w ramach programu lojalnościowego dla często podróżujących pasażerów ustanowionego przez innego przewoźnika lotniczego, może, w przypadku odwołania tego lotu, żądać od obsługującego przewoźnika lotniczego zwrotu w pieniądzu kwoty odpowiadającej cenie biletu?

2.

W razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze: Czy cenę za bilet lotniczy w rozumieniu art. 8 ust. 1 lit. a) rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, której zwrotu pasażer może żądać w pieniądzu, należy w takich przypadkach obliczyć zgodnie z publicznie dostępną taryfą, według której odpowiedni odwołany lot jest oferowany do sprzedaży przez obsługującego przewoźnika lotniczego, czy też zgodnie z(e) (średnią) wartością wykorzystanych mil premiowych?

Uzasadnienie:

I.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym opiera się na następującym stanie faktycznym:

Powód miał potwierdzoną rezerwację na lot obsługiwany przez pozwaną na dni 6/7 kwietnia 2021 r. z Düsseldorfu przez Abu Zabi/Zjednoczone Emiraty Arabskie do Kairu/Egipt (numery lotów: EY 24 i EY 653).

Bilet na ten lot został zakupiony przez towarzysza podróży [powoda] od American Airlines. Towarzysz podróży zapłacił za bilet powoda 42 500 mil premiowych dla często podróżujących pasażerów w programie lojalnościowym American Airlines, a powód zapłacił 81,60 USD tytułem podatków i opłat.

Publicznie dostępna taryfa za wspomniany lot wynosi 8009,91 EUR, wliczając w to podatki i opłaty.

Lot został odwołany przez pozwaną.

Powód odmówił zaproponowanej mu zmiany planu podróży i w dniu 6 lutego 2021 r. wezwał pozwaną do zwrotu wykorzystanych mil i dodatkowej opłaty, wyznaczając termin do dnia 15 lutego 2021 r. Pozwana nie dokonała zwrotu i odesłała [powoda] do American Airlines.

W dniu 22 lutego 2021 r. powód zlecił swojemu pełnomocnikowi pozasądowe zbadanie i dochodzenie jego roszczeń wobec pozwanej. Pełnomocnik obciążył za to powoda kwotą 850,00 EUR.

Pozwana wystawiła notę, zgodnie z którą linia lotnicza American Airlines miała naliczyć 85 000 mil wykorzystanych przez towarzysza podróży na jego koncie mil premiowych.

Powód w niniejszym postępowaniu spornym domaga się,

nakazania pozwanej zapłaty na jego rzecz kwoty 8009,91 EUR wraz z odsetkami [...] oraz zapłaty dalszej kwoty w wysokości 850,00 EUR.

Pozwana wnosi o,

oddalenie powództwa.

Pozwana jest zdania, że powód może co najwyżej domagać się przyznania mil premiowych, ponieważ nabył lot za pomocą mil premiowych linii lotniczych American Airlines, a nie za pomocą płatności pieniężnej. Ze względu na to, że pozwana nie może przyznać mu mil premiowych American Airlines, powód musi skontaktować się z American Airlines w sprawie zwrotu.

II.

Powodzenie powództwa zależy w decydującym stopniu od pytań wymienionych w sentencji.

Ściśle rzecz ujmując:

Powodowi przysługuje wobec pozwanej roszczenie o zwrot ceny biletu lotniczego w wysokości 8.009,91 EUR zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a), art. 8 ust. 1 lit. a), tiret pierwsze rozporządzenia o prawach pasażerów lotniczych, jeżeli może żądać

zwrotu ceny biletu lotniczego w pieniądzu, mimo że nie nabył lotu za pomocą płatności pieniężnej, ale przy wykorzystaniu mil premiowych.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a), art. 8 ust. 1 lit. a), tiret pierwsze rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych pozwana jest zobowiązana – ze względu na to, że odwołała ona lot, na który powód miał potwierdzoną rezerwację – według wyboru powoda, zwrócić mu pełny koszt biletu w terminie siedmiu dni za pomocą środków przewidzianych w art. 7 ust. 3 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych po cenie, za jaką bilet został kupiony.

a)

Powód zakupił bilet tylko częściowo, płacąc kwotę 81,60 USD tytułem podatków i opłat, a w pozostałym zakresie wykorzystując przysługujące towarzyszowi podróży 42 500 mil premiowych dla często podróżujących pasażerów w programie lojalnościowym American Airlines.

Rodzaj i wysokość roszczenia o zwrot kosztów określa art. 7 ust. 3 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, do którego wyraźnie odsyła art. 8 ust. 1 lit. a) tiret pierwsze rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych. Zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, zwrotu kosztu biletu lotniczego należy dokonać w gotówce, elektronicznym przelewem bankowym, przekazem bankowym lub czekami bankowymi albo, za pisemną zgodą pasażera, w bonach podróżnych lub w formie innych usług. W związku z tym niejasne jest, czy powód może domagać się zwrotu równowartości wykorzystanych mil premiowych w euro. W ocenie izby orzekającej jest to możliwe.

Nie może stać temu na przeszkodzie fakt, że powód nie nabył pierwotnie biletu za pomocą środków pieniężnych, lecz przy wykorzystaniu mil premiowych. Zwrot w postaci bonów podróżnych lub innych usług, który obejmuje również ponowne naliczenie mil premiowych, może nastąpić, zgodnie z wyraźnym brzmieniem art. 7 ust. 3 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, wyłącznie za pisemną zgodą pasażera. Ze względu na to, że powód nie wyraził takiej zgody w niniejszej sprawie, równowartość mil premiowych musi zostać zwrócona w pieniądzu.

Nie może stać temu również na przeszkodzie fakt, że art. 8 ust. 1 lit. a) rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, który wyraźnie odnosi się do art. 7 ust. 3 tego rozporządzenia, opiera się na zwykłym przypadku płatności za bilet za pomocą środków pieniężnych i pomija przypadek zwrotu kosztów biletu lotniczego przy użyciu mil premiowych. Zgodnie bowiem z art. 3 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, ma ono wyraźnie również zastosowanie w przypadkach, w których bilety zostały zakupione u przewoźnika lotniczego w ramach programu lojalnościowego lub innego programu komercyjnego. Takie programy obejmują również programy dla często podróżujących pasażerów oferujące mile premiowe, takie jak program American

Airlines. Prowadzi to do wniosku, że prawodawca wyraźnie miał na uwadze przypadek taki jak w przedmiotowej sprawie i mimo to zdecydował się, zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. a) tiret pierwsze rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, zastosować do roszczenia o zwrot – bez ograniczeń – zasady zwrotu, o których mowa w art. 7 ust. 3 o prawach pasażerów linii lotniczych, aby uniknąć niedogodności dla pasażera w takich przypadkach.

Należy przy tym w szczególności zauważyć, że nierzadko – tak jest w niniejszej sprawie, gdzie mile premiowe z programu lojalnościowego American Airlines dla często podróżujących pasażerów mogą być również wykorzystane na loty obsługiwane przez pozwaną – mile premiowe w ramach programów lojalnościowych dla klientów mogą być również wykorzystane na zakup lotów obsługiwanych przez inne linie lotnicze, które są członkami tego samego sojuszu linii lotniczych. W takich przypadkach obsługująca linia lotnicza, do której skierowane jest roszczenie, nie może w ogóle lub może jedynie ze znacznymi trudnościami naliczyć ponownie mile premiowe wydane przez inną linię lotniczą na koncie milowym pasażera. Aby uniemożliwić obsługującemu przewoźnikowi lotniczemu odesłanie w takich przypadkach pasażera w celu uzyskania zwrotu do linii lotniczej, która ustanowiła program milowy, prawodawca najwyraźniej zdecydował się zawsze, również w takich przypadkach przyznawać pasażerowi roszczenie o zwrot pieniędzy.

Jest to także zgodne z celem rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, jakim jest ustanowienie wysokiego poziomu ochrony pasażerów podróżujących drogą lotniczą. Trybunał orzekł również w przedmiocie roszczenia o odszkodowanie na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, że art. 7 ust. 3 tego rozporządzenia należy interpretować szeroko w celu ustanowienia wysokiego poziomu ochrony pasażerów (zob. wyrok Trybunału z dnia 3 września 2020 r. – C-356/19 Delfly/Smartwings Polska [...]: Pasażer może domagać się zapłaty odszkodowania w walucie krajowej zamiast w euro).

Nawet gdyby postanowienia umowne programu mil premiowych American Airlines wykluczały zwrot równowartości mil premiowych w pieniądzu i przewidywały jedynie ponowne naliczenie mil premiowych na koncie pasażera, postanowienie takie byłoby nieważne na podstawie art. 15 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, ponieważ w niedopuszczalny sposób ograniczałoby ono prawa powoda na podstawie art. 5 ust. 1 lit. a), art. 8 ust. 1 lit. a), tiret pierwsze, art. 7 ust. 3 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych. Ponadto obsługujący przewoźnik lotniczy może dochodzić odszkodowania od drugiego przewoźnika lotniczego, który wydał mile premiowe, zgodnie z art. 13 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych.

b)

Powód domaga się kwoty w wysokości 8009,91 EUR. Zgodnie z niekwestionowanym twierdzeniem powoda, jest to publicznie dostępna cena

biletu lotniczego, którą powód musiałby zapłacić, gdyby zarezerwował to połączenie lotnicze. Mile premiowe mają wartość niezależnie od braku ich zbywalności, ponieważ pasażer może je wykorzystać w ramach programu premiowego jako świadczenie wzajemne za oferowane towary lub usługi (zob. wyrok BGH z dnia 1 marca 2023 r. – IV ZR 112/22, r + s 2023, s. 448, 449 pkt 14). Izba orzekająca uznaje za właściwe oparcie wartości mil premiowych, zgodnie z twierdzeniem powoda, na hipotetycznej cenie zakupu.

Brak jest możliwości przyjęcia jako decydującego kryterium jakkolwiek określonej obiektywnej wartości mil premiowych. Wartość wykorzystanych mil premiowych różni się w zależności od lotów, na które mile te są wykorzystywane. W zależności od tego, który lot jest rezerwowany przy użyciu mil, wykorzystanie mil może być czasami bardziej korzystne, a czasami mniej korzystne dla pasażera, przy czym wartość mil jest zwykle wyższa w przypadku drogich lotów na trasach długodystansowych niż w przypadku częstszych lotów krótko- i średniodystansowych.. Jednakże byłoby niepraktyczne, a także nie akceptowalne dla pasażera, gdyby chciał w tym wypadku określić swego rodzaju „średnią wartość” mil premiowych, ewentualnie na podstawie lotów odbywanych przez pasażera w przeszłości lub na podstawie zachowania przeciętnego uczestnika programu mil premiowych. Dla pasażera jakakolwiek wartość mil premiowych w momencie ich wykorzystania jest zatem całkowicie nieprzejrzysta. Z reguły nie ma on wglądu w odpowiednie kalkulacje linii lotniczej ani w umowy linii lotniczej z innymi liniami lotniczymi z tego samego sojuszu lotniczego w sprawie akceptacji mil premiowych przy rezerwacji lotu. Powód bezspornie oświadczył, że regularnie wykorzystuje mile na bardzo drogie loty. Poprzez rezerwację przedmiotowego lotu z Düsseldorfu przez Abu Zabi do Kairu na dni 6/7 kwietnia 2021 r. przy użyciu 42 500 mil premiowych, wartość wykorzystanych mil premiowych „skonkretyzowała się” na poziomie hipotetycznej, publicznie dostępnej ceny biletu lotniczego. Późniejsze odwołanie lotu nie może już pozbawić powoda tej korzyści. Jeśli linia lotnicza ustanawia odpowiednie programy mil premiowych, by pozyskać lojalnych klientów i ze względów marketingowych, a pasażer wykorzystuje te mile do rezerwacji lotu, wówczas linia lotnicza – jeśli anuluje dany lot – musi zaakceptować odpowiedzialność w kwocie skonkretyzowanej dla danej rezerwacji wartości mil premiowych, zwłaszcza że kalkulacja programu premiowego jest całkowicie nieprzejrzysta i nietransparentna dla pasażera.

Nieistotne są twierdzenia pozwanej, że w międzyczasie naliczyła mile wykorzystane na lot z powrotem na koncie milowym towarzysza podróży, który dokonał rezerwacji. Po pierwsze, ponowne zasilenie konta towarzysza podróży nie prowadzi do zwiększenia aktywów powoda. Po drugie, zwrot ceny biletu lotniczego w formie innej niż w pieniądzu może – jak wskazano – nastąpić, zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych, wyłącznie za pisemną zgodą pasażera. Zgoda taka nie została wyrażona, zatem ponowne naliczanie mil nie prowadzi do realizacji roszczenia, lecz pozostaje bezskuteczne. Pozwana nie może tworzyć „faktów dokonanych” poprzez

ponowne przyznanie powodowi lub jego towarzyszowi podróży wykorzystanych mil, wbrew ich woli.

c)

Wykładnia rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych nie jest tak oczywista w odniesieniu do postawionych powyżej pytań, aby prawidłowy wynik wykładni można było bez wątpienia wyprowadzić z tekstu rozporządzenia o prawach pasażerów linii lotniczych i wcześniejszego orzecznictwa Trybunału. [...]

DOKUMENT ROBOCZY